

JOHN
GRISHAM

—
CAMINO-
SAARI

WSOY

JOHN
GRISHAM
Camino saari

Suomentanut JORMA-VEIKKO SAPPINEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ • HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

Camino Island

© Belfry Holdings, Inc. 2017

Suomenkielinen laitos © Jorma-Veikko Sappinen ja WSOY 2018

ISBN 978-951-0-43080-4

Painettu EU:ssa

Renéelle

Kiitos tarinasta

ENSIMMÄINEN LUKU

RYÖSTÖ

1

Huijari lainasi nimen Neville Manchinilta, joka oli oikea amerikkalaisen kirjallisuuden opettaja, toimi Portland State -yliopistossa ja aloittaisi pian tohtoriopinnot Stanfordissa. Virheettömästi väärennetylle yliopiston paperille laatimassaan kirjeessä ”yliopisto-opettaja Manchin” väitti olevansa aloitteleva F. Scott Fitzgeraldin tutkija ja kiinnostunut näkemään tuon suuren kirjailijan ”käsikirjoituksia ja papereita” saapuessaan pikapuoliin itärannikolle. Kirje oli osoitettu tohtori Jeffrey Brownille, joka oli Firestone Libraryn harvinaisten kirjojen ja erikoiskokoelmien osaston käsikirjoitusjaoksen johtaja Princetonin yliopistossa. Se saapui muutaman muun joukossa, siirtyi lajittelusta eteenpäin ja päättyi vihdoinkin Ed Folkin pöydälle. Nuoremman kirjastonhoitajan virkaan jämähtäneen Edin tehtävänä oli monien muiden yksitoikkoisten töiden lisäksi varmistaa kirjeen lähettäjän aitous.

Ed sai joka viikko useita vastaavia kirjeitä, jotka olivat monin tavoin toistensa kaltaisia ja joita lähettivät itseoppineet Fitzgerald-intoilijat ja -asiantuntijat ja satunnaisesti jopa oikeat tutkijat. Edellisenä kalenterivuonna hän oli tarkistanut ja päästänyt kirjastoon 190 henkilöä. Heitä tuli kaikkialta maailmasta, ja he saapuivat määränpäähensä silmät selällään ja nöyrinä kuin pyhiinvaeltajat. Hän oli istunut saman pöydän ääressä 34 vuotta ja käsitellyt kaikki kirjeet. Eikä niitä lakannut tulemasta. F. Scott Fitzgerald kiehtoi edelleen. Liikenne oli nyt yhtä vilkasta kuin kolme vuosikymmentä aikaisemmin. Nykyään Ed tosin pohti, mitä sellaista tuon suuren

kirjailijan elämässä enää voisi olla, mitä ei jo olisi tarkasteltu, tutkittu ja käytetty tutkielmien aiheena. Eräs oikea tutkija oli hiljattain kertonut Edille, että oli olemassa jo ainakin sata kirjaa ja yli 10 000 julkaistua akateemista artikkelia, jotka käsittelivät Fitzgeraldia ihmisenä ja kirjailijana, hänen teoksiaan ja hänen hullua vaimoan.

Ja Fitzgerald joi itsensä kuoliaaksi 44-vuotiaana! Entä jos hän olisi elänyt korkeaan ikään ja kirjoittanut kaiken aikaa? Siinä tapauksessa Ed tarvitsisi apulaisen, ehkä kaksikin, mahdollisesti kokonaisen henkilökunnan. Toisaalta hän kuitenkin tiesi, että varhainen kuolema on usein avain myöhempään tunnustukseen (puhumattaakaan korkeammista rojalteista).

Muutaman päivän kuluttua Ed viimein ehti paneutua professori Manchiniin. Pikainen vilkaisu kirjaston kortistoon paljasti, että Manchin oli uusi henkilö, uusi hakija. Jotkut vanhoista konkareista olivat vierailleet Princetonissa niin monta kertaa, että he vain soittivat suoraan Edille ja sanoivat: ”Hei, Ed, tulen ensi tiistaina.” Mikä sopi mainiosti Edille. Manchin oli toisenlainen tapaus. Ed meni Portland Staten nettisivuille ja löysi etsimänsä. Manchin oli suorittanut alemman korkeakoulututkintonsa amerikkalaisesta kirjallisuudesta Oregonin yliopistossa, ylemmän Kalifornian yliopistossa Los Angelesissa, ja oli nyt ollut keikalla yliopisto-opettajana kolme vuotta. Valokuva paljasti tavallisen näköisen noin 35-vuotiaan miehen, jolla oli aluillaan luultavasti tilapäiseksi jäävä parta ja silmillä kapeat, kehyksettömät lasit.

Kirjeessään professori Manchin pyysi vastaamaan kirjeeseen sähköpostilla ja antoi yksityisen gmail-osoitteen. Hän sanoi ettei usein katsonut yliopiston osoitteeseen tulevia postejaan. Ed ajatteli: ”Johtuu siitä että olet pelkkä vähäinen maisteri ja ettei sinulla luultavasti ole edes omaa työhuonetta.” Hänellä oli usein samansuuntaisia ajatuksia, mutta hän oli tietenkin niin ammattitaitoinen, ettei koskaan sanonut niitä ääneen kenellekään. Varovaisuudesta hän lähetti vastauksen seuraavana päivänä Portland Staten palvelimen kautta. Hän kiitti opettaja Manchinia kirjeestä ja kutsui tämän Princetonin kampukselle. Lisäksi hän kysyi, milloin Manchin suunnilleen saa-

puisi, ja selosti joitain Fitzgerald-kokoelmaa koskevia perussääntöjä. Niitä oli paljon, joten Ed kehotti professori Manchinia tutustumaan niihin kirjaston nettisivuilla.

Sähköpostiin tuli automaattinen vastaus, jonka mukaan Manchin olisi tavoittamattomissa muutaman päivän. Yksi huijarin kumppaneista oli murtautunut Portland Staten tiedostohakemistoon sen verran syvälle, että oli saanut peukaloitua englannin kielen laitoksen sähköpostipalvelinta – helppo homma taitavalle hakkerille. Hän ja huijari saivat saman tien tietää, että Ed oli vastannut.

Hohhoijaa, Ed ajatteli. Seuraavana päivänä hän lähetti saman viestin Manchinin yksityiseen gmail-osoitteeseen. Jo alle tunnin kuluttua Manchin vastasi ja kiitti innokkaasti, sanoi tuskin malttavansa odottaa pääsyä kirjastoon ja niin edelleen. Hän jatkoi vuodatusta kertomalla, että hän oli tutkinut kirjaston nettisivua, viettänyt tuntikausia digitaalisessa Fitzgerald-arkistossa, omistanut jo monta vuotta moniosaisen sarjan, joka sisälsi faksimileja tuon suuren kirjailijan käsin kirjoittamista ensimmäisistä versioista, ja oli kiinnostunut erityisesti tämän ensimmäisen romaanin, *Maan päällä kuin taivaissa*, saamista arvosteluista.

Jaaha, Ed tuumi. Tässä ei ollut hänelle mitään uutta. Tyyppi yritti tehdä häneen vaikutuksen jo ennen saapumistaan, mikä ei suinkaan ollut epätavallista.

2

F. Scott Fitzgerald aloitti opintonsa Princetonissa syksyllä 1915. Hän oli 18-vuotias, unelmoi suuren amerikkalaisen romaanin kirjoittamisesta ja olikin jo alkanut kirjoittaa varhaista versiotaan teoksesta *Maan päällä kuin taivaissa*. Hän lopetti opiskelun kahden vuoden kuluttua ja meni armeijaan lähteäkseen sotaan, joka kuitenkin loppui ennen kuin hänet ehdittiin lähettää rintamalle. Hänen klassikkonsa *Kultahattu* ilmestyi vuonna 1925 mutta nousi suosioon vasta hänen kuoltuaan. Hän oli rahapulassa koko uransa ajan, ja vuonna 1940

hän teki töitä Hollywoodissa, suolsi huonoja käsikirjoituksia samaan aikaan, kun hänen luovuutensa ja terveytensä heikkeni. Joulukuun 21. päivänä hän kuoli sydänkohtaukseen, joka oli seurausta vuosia kestäneestä vaikeasta alkoholismista.

Vuonna 1950 Fitzgeraldin tytär ja ainoa lapsi Scottie antoi hänen alkuperäiset käsikirjoituksensa, muistiinpanonsa ja kirjeensä – hänen ”paperinsa” – Princetonin Firestone Libraryyn. Fitzgerald oli kirjoittanut viisi romaania käsin halvalla paperilla, joka ei kunnolla kestänyt ikääntymistä. Kirjastossa tajuttiin pian, että olisi epäviisasta sallia tutkijoiden pidellä niitä omin käsin. Käsikirjoituksista otettiin korkealaatuisia valokopioita ja alkuperäiset lukittiin turvalliseen kellarivoliiniin, jonka ilmaa, valaistusta ja lämpötilaa säädeltiin tarkasti. Vuosien mittaan käsikirjoitukset oli otettu esiin vain muutaman kerran.

3

Yliopisto-opettaja Neville Manchinina esiintyvä mies saapui Princetoniin kauniina päivänä lokakuun alussa. Hänet ohjattiin harvinaisten kirjojen ja erikoiskokoelmien osastolle, missä hän tapasi Ed Folkin. Folk luovutti hänet toiselle apulaiskirjastonhoitajalle, joka tarkasteli hänen oregonilaista ajokorttiaan ja otti siitä valokopion. Kortti oli tietenkin väärennös, mutta virheetön. Väärentäjä, joka oli myös hakkeri, oli saanut oppinsa CIA:lta, ja hänellä oli pitkä menneisyys yksityisen vakoilun hämärässä maailmassa. Kampuksen turvatoimet eivät tarjonneet hänelle paljon vastusta.

Seuraavaksi Manchinista otettiin valokuva ja hän sai kulukuluvan, joka täytyi pitää koko ajan näkyvillä. Hän seurasi apulaiskirjastonhoitajaa kolmannen kerroksen suureen huoneeseen, jossa oli kaksi pitkää pöytää ja seinät täynnä teräksisiä vetolaatikoita, kaikki lukossa. Manchin huomasi ainakin neljä valvontakameraa korkealla huoneen nurkissa, kameroita, jotka oli tarkoitettu huomattaviksi. Hän epäili että muut olivat hyvin piilotettuja. Hän yritti

jutustella apulaiskirjastonhoitajan kanssa mutta ei saanut paljon vastineeksi. Pilanpäiten hän kysyi, saisiko hän nähdä alkuperäisen *Maan päällä kuin taivaissa* -käsikirjoituksen. Apulainen veti suutaan omahyväiseen hymyyn ja sanoi, että se ei ollut mahdollista.

”Oletteko itse koskaan nähnyt alkuperäisiä?” Manchin kysyi.

”Vain kerran.”

Seurasi tauko Manchinin odottaessa lisää, mutta sitten hän kysyi: ”Minkä kunniaksi?”

”Eräs kuuluisa tutkija halusi nähdä ne. Menimme hänen kanssaan holviin ja annoimme hänen katsoa. Hän ei kuitenkaan koskettanut papereita. Vain pääkirjastonhoitajallamme on lupa koskea niihin ja silloinkin ainoastaan erikoiskäsineet kädessä.”

”Totta kai. No jaa, käydäänpä hommiin.”

Apulainen avasi kaksi suurta vetolaatikkoa, joissa kummassakin luki ”Maan päällä kuin taivaissa”, ja otti niistä kaksi paksua, ylettömän kokoista muistikirjaa. Hän sanoi: ”Näissä ovat arvostelut, jotka kirja sai kun se oli alkuaan julkaistu. Meillä on paljon näytteitä myös myöhemmistä arvosteluista.”

”Mainiota”, Manchin sanoi hymyillen. Hän otti salkustaan lehtiön ja näytti olevan valmis käymään käsiksi mihin tahansa, mitä pöydälle levitettäisiin. Kun hän oli puolen tunnin kuluttua täydellisesti syventynyt työhönsä, apulainen pyysi anteeksi poistumistaan ja häipyi. Kameroiden vuoksi Manchin ei kertaakaan nostanut katsettaan. Viimein hänelle näytti tulevan tarve käydä miestenhuoneessa, ja hän lähti liikkeelle. Siellä täällä hän kääntyi väärään suuntaan, eksyi ja kulki vaivihkaa kokoelmaosaston läpi välttämättä törmäämästä kehenkään. Valvontakameroita oli kaikkialla. Hän ei uskonut, että joku olisi parhaillaankin katselemassa monitoreja, mutta taatusti kuvat voitaisiin tarpeen tullen hakea näkyviin tallenteesta. Hän huomasi hissien, mutta ei mennyt siihen vaan käytti läheisiä portaita. Ensimmäinen maanalainen kerros oli samanlainen kuin pohjakerros. Sen alapuolella portaat päättyivät K2:een eli toiseen kellarikerrokseen, missä odotti paksu ovi, johon oli maalattu tikkukirjaimin ”Vain hätätapauksissa”. Oven vieressä oli näppäimistö, ja toisessa kilvessä

varoitettiin, että hälytys pärähtäisi soimaan heti, jos ovi avattaisiin ilman ”asianmukaisia valtuuksia”. Ovea ja sen ympäristöä tarkkaili kaksi valvontakameraa.

Manchin perääntyi ja palasi omia jälkiään. Kun hän saapui työtilaansa, apulaiskirjastonhoitaja oli odottamassa. ”Onko kaikki kunnossa, herra Manchin?” apulainen kysyi.

”On. Vain jokin vatsapöppö. Toivottavasti se ei tartu.” Apulainen poistui saman tien, ja Manchin notkui huoneessa koko päivän, kaiveli vetolaatikoiden aineistoa ja luki vanhoja arvosteluja, joista hän ei piitannut vähääkään. Useita kertoi hän lähti maleksimaan, kurkisteli paikkoihin, katseli, arvioi ja painoi mieleensä.

4

Manchin palasi kolmen viikon kuluttua eikä enää teeskennellyt olevansa yliopisto-opettaja. Hän oli ajanut partansa ja värjännyt tukkansa kellertäväksi, ja hänellä oli punakehyksiset valesilmälasit ja väärennetty kuvallinen opiskelijakortti. Jos joku kysyisi, hän kertoisi olevansa iowalainen jatko-opiskelija, mutta hän ei suinkaan odottanut kenenkään kysyvän. Tosielämässä hänen nimensä oli Markus, ja hänen ammattinsa, jos sitä niin saattoi nimittää, oli varas. Suuria saaliita, maailmanluokkaa, tarkasti suunniteltuja murtoja, joissa hän oli erikoistunut taiteeseen ja harvinaisiin esineisiin, jotka voi palauttaa epätoivoisille uhreille lunnaita vastaan. Hänen koplaansa kuului viisi jäsentä johtajanaan entinen maavoimien erikoisjoukkojen mies Denny, joka oli ruvennut rikolliseksi saatuaan potkut armeijasta. Tähän mennessä Denny ei ollut kertaakaan jäänyt kiinni, eikä hänellä ollut rikosrekisteriä, kuten ei Markuksellakaan. Kahdella muulla heistä kuitenkin oli. Treyn tilillä oli kaksi tuomiota ja kaksi vankilapakoa, jälkimmäinen niistä vuosi sitten liittovaltion vankilasta Ohiossa. Siellä hän oli tavannut vähäisen taidevarkaan Jerry'n, joka oli nyt ehdonalaisessa. Eräs toinen taidevaras, pitkää kakkua istunut entinen sellitoveri, oli ensimmäisenä maininnut Fitzgeraldin käsikirjoitukset Jerrylle.

Asetelma oli mainio. Käsikirjoituksia oli vain viisi, kaikki kynällä käsin kirjoitettuja, kaikki yhdessä paikassa. Ja ainakin Princetonille ne olivat mittaamattoman arvokkaita.

Koplan viides jäsen Ahmed työskenteli mieluiten kotona. Hän oli hakkeri, väärentäjä, illuusoiden luoja, mutta hänen hermonsia eivät kestäneet aseita ja sen sellaisia. Hän paiski töitä kellarissaan Buffalossa, eikä häntä ollut koskaan pidätetty eikä vangittu. Hän ei jättänyt jälkiä. Hänen viisi prosenttiaan otettaisiin saaliin päältä. Muut jakaisivat loppuosan tasan.

Yhdeksältä eräänä tiistai-iltana Denny, Markus ja Jerry olivat Firestone Libraryssa tekeytyneinä jatko-opiskelijoiksi ja tarkkailivat kelloa. Heidän väärennetyt opiskelijakorttinsa olivat toimineet täydellisesti, yksikään kulmakarva ei ollut kohonnut. Denny löysi sopivan piilopaikan neljännen kerroksen naistenhuoneesta. Hän nosti kattolaattaa pytyä yläpuolella, heitti opiskelijareppunsa aukkoon ja valmistautui muutaman tunnin kuumaan ja ahtaaseen odotukseen. Markus tiirikoi pääkonehuoneen oven ensimmäisessä kellarikerroksessa ja odotti hälytyksiä. Hän ei kuullut ainuttakaan, kuten ei Ahmedkaan, joka oli helposti tunkeutunut yliopiston turvajärjestelmiin. Seuraavaksi Markus purki kirjaston varavoimageneraattorin polttoaineen ruiskutusventtiilit. Jerry'n piilopaikaksi järjestyi lukusoppi keskeltä kirjahyllyrivejä, joihin sullottuihin kirjoihin ei ollut koskettu vuosikymmeniin.

Trey kuljeskeli kampuksella opiskelijoiden tapaan pukeutuneena ja reppu selässä ja etsi sijoituspaikkoja pommeilleen.

Kirjasto suljettiin keskiyöllä. Koplan neljä jäsentä ja myös Ahmed kellarissaan Buffalossa olivat radioyhteydessä toisiinsa. Johtaja Denny ilmoitti kello 00.15, että kaikki sujui suunnitelman mukaisesti. Kello 00.20 Trey saapui reppuineen McCarren Residential Collegen kampuksen sydämessä. Hän näki valvontakamerat kiinnitettyinä samoihin paikkoihin kuin hänen nähdessään ne edellisellä viikolla. Hän nousi valvomattomia portaita kolmanteen kerrokseen, ampaisi naisopiskelijoiden vessaan, meni koppiin ja lukitsi oven. Kello 00.40 hän otti repusta suunnilleen puolen litran

virvoitusjuomapullon kokoisen peltipurkin. Hän sääti laukaisimen ajastuksen ja kätki purkin wc-istuimen taakse. Hän poistui pesuhuoneesta, nousi neljänteen kerrokseen ja sijoitti toisen pommin suihkukoppiin. Kello 00.45 hän etsi erään asuntolan kolmannesta kerroksesta hämärän käytävän ja viskasi lattialle huolettomasti kymmenen kappaleen ketjun jumbokokoisia Blackjack-sähikäisiä. Kun hän hölkkäsi alas portaita, räjähdykset kumahtelivat ilmassa. Muutaman sekunnin kuluttua molemmat savupommit räjähtivät ja levittivät käytäviin paksuja, pahalta löyhkääviä pilviä. Poistuessaan rakennuksesta Trey kuuli hätäntyneiden äänten ensimmäisen aallon. Hän astui asuntolan lähellä pensaiden taakse, otti taskustaan prepaid-kännykän, soitti Princetonin hätänumeroon ja ilmoitti kauhistuttavan uutisen: ”McCarrenin kolmannessa kerroksessa on asemies. Hän tulittaa sieltä.”

Kolmannen kerroksen ikkunasta tuprusi savua. Kirjaston pimeässä lukusopessa istuva Jerry soitti omalla prepaid-kännykällään samanlaisen puhelun kuin Trey. Pian puheluja jo tulvi, kun kampus joutui paniikin valtaan.

Jokaisella amerikkalaisella yliopistolla on tarkat suunnitelmat, kuinka ”aktiivisen ammuskelijan” tapauksissa tulee menetellä, mutta kukaan ei haluaisi panna niitä täytäntöön. Vastuussa olevalta tyrmistyneeltä virkailijalta meni muutama sekunti painaa oikeita nappuloita, mutta sen jälkeen sireenit alkoivat ulvoa. Princetonin jokainen opiskelija, professori, hallintoviranomainen ja työntekijä sai hälytyksen tekstiviestinä ja sähköpostina. Kaikki ovet suljettiin ja lukittiin. Kaikki rakennukset varmistettiin.

Jerry soitti uudestaan hätänumeroon ja ilmoitti, että kahta opiskelijaa oli ammuttu. McCarren Hallista tuprusi savua. Trey pudotti roskapönttöihin vielä kolme savupommia. Joitain opiskelijoita juoksi savun keskellä rakennuksesta toiseen tietämättä tarkkaan, missä olisi turvallista. Kampuksen vartijat ja Princetonin poliisit syöksyivät paikalle kannoillaan puolenkymmentä paloautoa. Sitten ambulansseja. Ensimmäinen New Jersey osavaltion poliisin partioautoista saapui.

Trey jätti reppunsa erään toimistorakennuksen ovelle, soitti hätänumeroon ja ilmoitti sen epäilyttävästä ulkonäöstä. Repussa oleva viimeinen savupommi oli ajastettu räjähtämään kymmenen minuutin kuluttua juuri kun räjähdeasiantuntijat silmäilisivät sitä kaukaa.

Kello 1.05 Trey ilmoitti radiolla ryhmälle: ”Täällä on täysi paniikki. Savua joka puolella. Laumoittain poliiseja. Hoitakaa homma.”

Denny vastasi: ”Valot pois.”

Ahmed siemaili vahvaa teetä ja istui valmiina Buffalossa. Hän tunkeutui nopeasti koulun hälytysjärjestelmän ohjaustaulun läpi sähköverkkoon ja katkaisi sähköt paitsi Firestone Librarysta myös viidestä kuudesta lähirakennuksesta. Kaiken lisäksi Markus, jolla oli nyt päässä pimeänäkölasi, käänsi konehuoneessa pääkytkimen vivun ala-asentoon. Hän odotti pidättäen hengitystään mutta alkoi sitten hengittää entistä rauhallisemmin, sillä varageneraattori ei käynnistynyt.

Sähkökatko laukaisi hälytyksiä keskusvalvomossa kampuksen turvallisuusosastolla, mutta kukaan ei kiinnittänyt niihin huomiota. Alueella riehui aktiivinen asemies. Ei ollut aikaa murehtia hälytyksiä.

Jerry oli viettänyt kuluneella viikolla kaksi yötä Firestone Libraryssa ja oli varma, että kun rakennus oli suljettuna, sen sisällä ei ollut vartijoita. Yön aikana virkapukuinen vartija kiersi rakennuksen kerran tai kaksi, osoitteli ovia taskulampulla ja jatkoi matkaa. Myös poliisin partioauto kävi kierroksella, mutta poliisit olivat kiinnostuneita lähinnä humalaisista opiskelijoista. Yleisesti ottaen kampus oli samanlainen kuin kaikki muut: kuollut yhden ja aamukahdeksan välillä.

Tänä yönä Princetonissa vallitsi kuitenkin kuumeinen hätätila, sillä maan valioita ammuskeltiin. Trey raportoi kumppaneilleen, että vallalla oli täydellinen paniikki: poliiseja juoksi sinne tänne, erikoisyksikkö pukeutui varusteisiinsa, sireenit ulvoivat, radiot räsähtelivät ja siniset ja punaiset hälytysvalot vilkkuivat. Helikopteri kuului leijailevan jossain lähellä. Täydellinen kaaos.

Denny, Jerry ja Markus kiiruhtivat pimeydessä alas portaita erikoiskokeelmien alapuolella sijaitsevaan kellariin. Jokaisella oli pimeänäkölasi ja kaivostyöläisten lamppu remmillä kiinni otsassa. Jokainen kantoi painavaa reppua, ja Jerry raahasi lisäksi pientä merimiessäkkiä, jonka hän oli kaksi vuorokautta sitten piilottanut kirjastoon. Kolmannessa ja alimmassa kellarikerroksessa he seisah- tuivat paksulle metalliovelle, pimensivät valvontakamerat ja jäivät odottamaan Ahmedin taikatempua. Ahmed eteni rauhallisesti kirjaston hälytysjärjestelmässä ja kytki pois päältä oven neljä antu- ria. Kuului kova naksahdus. Denny painoi kädensijaa ja veti oven auki. Sen takana he näkivät pienen nelikulmaisen tilan, jossa oli kaksi muuta metalliovea. Markus liikutti lamppunsa valokiilaa ja näki valvontakameran. ”Tuolla”, hän sanoi. ”Vain yksi.” Jerry, joka oli 190-senttisenä miehistä pisin, otti esiin pienen suihkupullon ja ruiskutti kameran linssille mustaa maalia.

Denny katseli ovia ja kysyi: ”Huvittaako heittää lanttia?”

”Mitä näette?” Ahmed kysyi Buffalosta.

”Kaksi täsmälleen samanlaista metalliovea”, Denny vastasi.

”Minä en näe mitään”, Ahmed sanoi. ”Hälytysjärjestelmässä ei ole mitään ensimmäisen oven takana. Alkakaak leikata.”

Jerry otti merimiessäkistä kaksi vajaan puolen metrin korkuista säiliötä, joista toisessa oli happea, toisessa asetyleeniä. Denny asettui oven eteen vasemmalle, sytytti sytyttimellä hitsausliekin ja alkoi kuumentaa kohtaa, joka oli viisitoista senttiä avaimenreiän ja lukon yläpuolella. Kipinöitä sinkoili jo muutaman sekunnin kuluttua.

Sillä välin Trey oli ajautunut kauemmaksi McCarrenia ympäröivästä hulinasta ja piileskeli kadunreunan pimeydessä vastapäätä kirjastoa. Sireenit ulvoivat yhä uusien hälytysajoneuvojen vastatessa kutsuun. Helikopterit sytyttivät kovaäänisesti kampuksen yläpuo- lella, mutta Trey ei nähnyt niitä. Hänen ympärillään jopa katuvalot olivat sammuksissa. Kirjaston lähellä ei ollut ristin sielua. Kaikkia tarvittiin muualla.

”Hiljaista kirjaston tienoilla”, hän raportoi. ”Oletteko edistyneet?”

”Leikkaamme parhaillaan”, kuului Markuksen niukka vastaus. Ryhmän kaikki viisi jäsentä tiesivät, että rupattelua oli syytä rajoittaa. Denny leikkasi hitaasti ja taitavasti metallia kaasuliekkin kärjellä, josta säteili yli neljänsadan asteen kuumuus. Minuuttien kuluessa lattialle tipahteli sulaa metallia ja ilmassa räiskyi punaisia ja keltaisia kipinöitä. Eräässä vaiheessa hän sanoi: ”Tämä on tuuman paksuinen.” Hän sai neliön yläsivun valmiiksi ja alkoi leikata suoraan alaspäin. Työ oli hidasta, minuutit pitkiä, mutta vaikka jännitys tiheni, he säilyttivät malttinsa. Jerry ja Markus seisoivat kyyryssä Dennyin takana ja seurasivat hänen jokaista liikettään. Kun neliön alasuola oli valmis, Danny ravisutti lukkoa, joka liikahti, mutta jokin piti sitä edelleen paikoillaan. ”Salpa”, hän sanoi. ”Katkaisen sen.”

Viiden minuutin kuluttua ovi heilahti auki. Kannettavaansa suu auki tuijottava Ahmed ei nähnyt kirjaston hälytysjärjestelmässä mitään epätavallista. ”Ei mitään täältä”, hän sanoi. Denny, Markus ja Jerry astuivat sisään, ja huoneessa tuli saman tien ahdasta. Koko sen pituudelle ulottui enintään puolen metrin levyinen ja kolmen pituinen pöytä. Sen kummassakin päässä oli neljä isoa, puista vetolaatikkoa. Tiirikoija Markus nosti pimeänoklasinsa otsalle, sääti otsalampun ja tarkasteli yhtä laatikoiden lukoista. Hän pudisti päätään ja sanoi: ”Ei mitään yllättävää. Yhdistelmälukot ja todennäköisesti tietokoneella annettavat koodit, jotka vaihtuvat joka päivä. Näitä ei voi tiirikoida. Täytyy porata.”

”Siitä vain sitten”, Denny sanoi. ”Ala porata, niin minä leikkaan auki toisen oven.”

Jerry otti esiin akkukäyttöisen porakoneen, jonka molemmin puolin oli tukitanko. Hän suuntasi terän lukkoon, ja Markus työnsi niin kovaa kuin jaksoi. Pora vinkui ja pureutui messinkiin, joka tuntui alkuun läpitunkemattomalta. Mutta lukosta pyörähti irti porauslastu, sitten toinen, ja miesten työntäessä tangoista terä alkoi kaivautua syvemmälle lukkoon. Kun se antoi periksi, laatikko ei auennut vielääkään. Markus sai ututettua ohuen sorkkaraudan pään aukkoon lukon yläpuolelle ja kiskaisi rajusti alaspäin. Puukehys sär-

kyi ja vetolaatikko avautui. Sisällä oli järeä puulaatikko, jonka sisus oli vuorattu samettikankaalla.

”Varovasti”, Jerry sanoi, kun Markus avasi laatikon ja nosti siitä hellävaraisesti ohuen, kovakantisen kirjan. Markus luki hitaasti: ”Dolph McKenzién kootut runot. Tätähän minä olen aina kaivanutkin.”

”Kuka hitto hän on?”

”En tiedä, mutta ei täältä runoja tultu hakemaan.”

Denny tuli heidän taakseen. ”No niin, jatkakaa. Täällä on vielä seitsemän laatikkoa. Toinen ovi on jo melkein auki.”

He jatkoivat työtään. Sillä välin Trey poltteli huolettomasti savuketta puistonpenkillä kadun vastakkaisella puolella ja vilkaisi yhtä mitta kelloaan. Kampuksen hulina ei osoittanut laantumisen merkkejä, mutta se ei jatkuisi loputtomiin.

Ensimmäisen huoneen toinen ja kolmas vetolaatikko paljastivat lisää ryhmälle tuntemattomien kirjailijoiden harvinaisia teoksia. Kun Denny sai leikattua auki toisen huoneen oven, hän kehotti Jerryä ja Markusta tuomaan poran. Myös toisessa huoneessa oli kahdeksan suurta vetolaatikkoa, jotka näyttivät täsmälleen samanlaisilta kuin ensimmäiset. Vartin yli kahdelta Trey ilmoitti, että kampus oli edelleen suljettuna, mutta nurmikolle McCarrenin eteen alkoi kerääntyä opiskelijoita katselemaan. Poliisi oli megafoneja käyttäen käskenyt opiskelijoita menemään huoneisiinsa, mutta heitä oli liikaa paimennettaviksi. Yläpuolella pörräsi tilannetta mutkistamassa ainakin kaksi uutistoimittajien helikopteria. Trey katseli CNN:ää puhelimellaan, ja Princetonin juttu oli ykkösuutinen. ”Tapahtumapaikalla” oleva kiihtynyt toimittaja mainitsi yhtenä ”vahvistamattomat tiedot uhreista” ja onnistui antamaan vaikutelman, että ”ainakin yksi ampuja” oli osunut useisiin opiskelijoihin.

”Ainakin yksi ampuja?” Trey jupisi. Eikö jokainen ampumistapaus edellyttänyt vähintään yhtä ampujaa?

Denny, Markus ja Jerry keskustelivat ajatuksesta tunkeutua vetolaatikoihin polttoleikkauksella mutta päättivät luopua siitä ainakin toistaiseksi. Tulipalon riski oli korkea, ja mitä hyötyä olisi

vahingoittuneista käsikirjoituksista? Sen sijaan Denny kaivoi esiin pienemmän porakoneen ja alkoi porata. Markus ja Jerry jatkoivat isolla koneella. Toisen huoneen ensimmäisessä vetolaatikossa oli nipuittain hienostuneita sivuja, jotka oli kirjoittanut käsin taas yksi kauan sitten unohtunut runoilija. He eivät olleet koskaan kuulleetkaan hänestä mutta inhosivat häntä silti.

Puoli kolmelta CNN vahvisti, että kaksi opiskelijaa oli kuollut ja ainakin kaksi muuta haavoittunut. Käyttöön otettiin ilmaus ”verilöyly”.

5

Kun McCarrenin kolmas kerros oli varmistettu, poliisit huomasivat ilotulitteilta näyttävien esineiden jäänteet. Tyhjat savupommihylsyt löytyivät vessasta ja suihkusta. Räjähderyhmä avasi Treyn hylkäämän repun ja otti siitä käytetyn savupommin. Kello 3.10 komentaja lausui ensimmäisen kerran sanan ”kepponen”, mutta adrenaliini virtasi sellaista vauhtia, ettei kenenkään mieleen tullut sana ”harhautus”.

Loput McCarrenin rakennuksesta varmistettiin nopeasti, ja kaikkiin opiskelijoihin saatiin yhteys. Kampus oli edelleen ja pysyisi vielä pitkään suljettuna, kun lähirakennuksia tarkastettiin.

6

Puoli neljältä Trey ilmoitti: ”Näyttää siltä että tilanne alkaa rauhoittua. Kolme tuntia on kulunut, äijät, kuinka poraaminen sujuu?”

”Hitaasti”, kuului Dennyyn suppea vastaus.

Sisällä holvissa työ todellakin eteni hitaasti mutta päättäväisesti. Neljästä ensimmäisestä laatikosta löytyi lisää vanhoja käsikirjoituksia, joista osa oli kirjoitettu kynällä, muut koneella, ja asialla olivat olleet merkittävät kirjailijat, joilla ei ollut merkitystä nyt. Viides

vetolaatikko osoittautui vihdoin kultasuoneksi, kun Denny otti siitä painavan, 35 senttiä kanttiinsa olevan puulaatikon, joka oli vuorattu sisältä samanlaisella samettikankaalla kuin aiemmat. Hän nosti varovasti laatikon kannen. Kirjaston päällimmäiseksi asettamalla viiteliuskalla luki: *Scott Fitzgerald: Kaunis ja kadotukseen tuomittu*, alkuperäinen käsikirjoitus.

”Bingo”, Denny sanoi rauhallisesti. Hän otti viidennestä veto-laatikosta vielä kaksi samanlaista puulaatikkoa, laski ne varovasti pöydälle ja avasi niiden kannet. Laatikoissa olivat teosten *Yö on hellä* ja *Viimeinen ruhtinas* alkuperäiset käsikirjoitukset.

Ahmed, joka oli edelleen kuin liimautuneena kannettavan ääreen ja joi nyt vahvasti kofeiinipitoista energiajuomaa, kuuli kauniit sanat: ”Okei, pojat, meillä on kolme viidestä. *Kultahattu* ja *Maan päällä* ovat jossain täällä.”

”Kuinka kauan vielä?” Trey kysyi.

”Kaksikymmentä minuuttia”, Denny vastasi. ”Hae paku.”

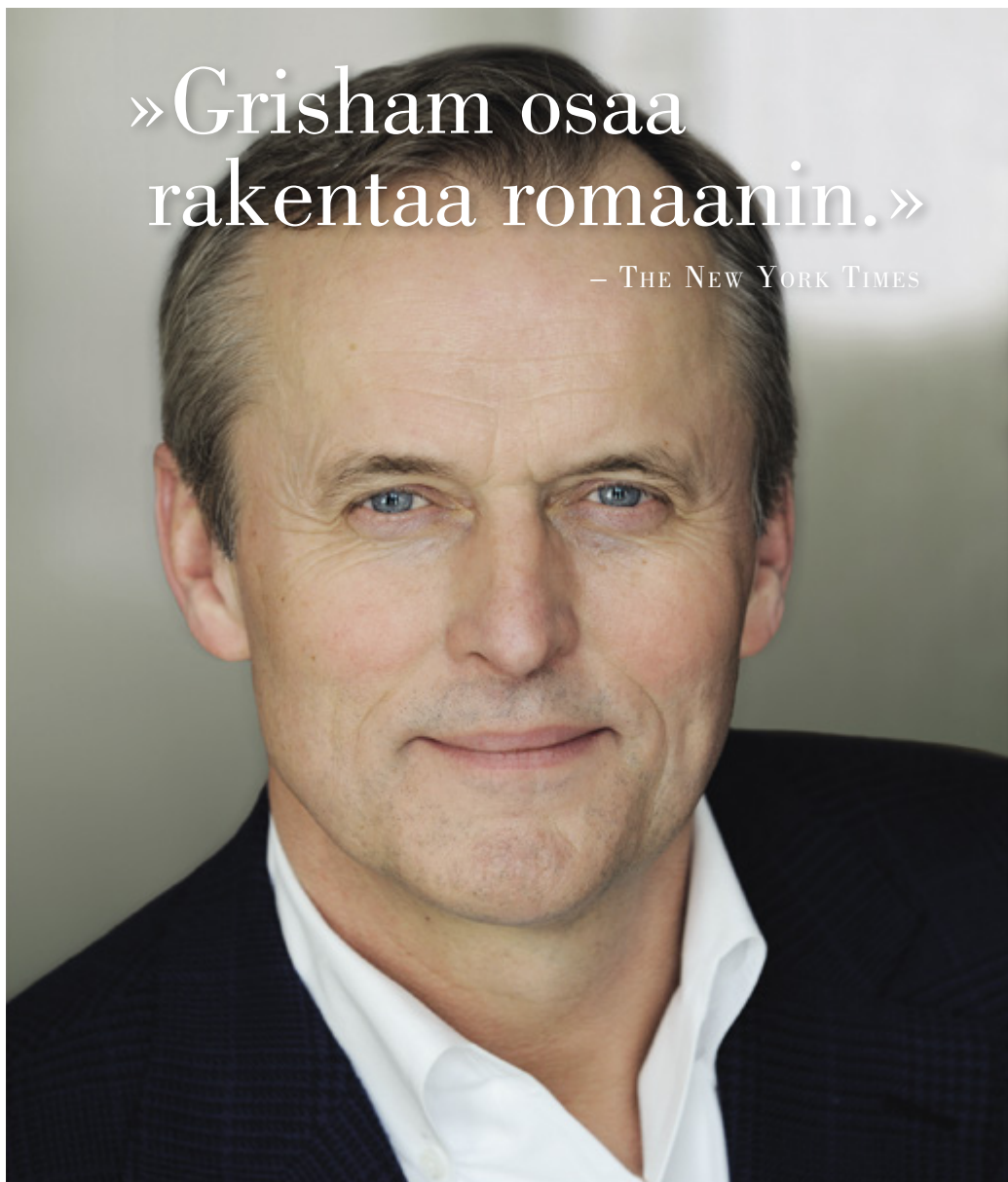
Trey asteli huolettomasti kampuksen poikki, sulautui uteliaiden joukkoon ja katseli hetken poliisien pienoista armeijaa, joka velloi sinne tänne. Poliisit eivät enää sukellelleet suojaan, juosseet ja vilahdelleet autojen taakse ladatut aseet kourassa. Vaara oli selvästi ohi, vaikka alueella leiskuivat edelleen hälytysvalot. Trey hipsi tiehensä, käveli vajaan kilometrin, poistui kampukselta ja pysähtyi John Streetillä, missä hän nousi pakettiautoon, jonka kumpaankin etuoveen oli maalattu nimi Princetonin yliopistopaino. Auton numero oli 12, mitä se sitten merkitsikään, ja se oli hyvin samanlainen kuin ajoneuvo, josta Trey oli kaksi viikkoa aikaisemmin ottanut valokuvan. Hän ajoi takaisin kampukselle, kiersi McCarrenin ympärillä vallitsevan hälinän ja pysähtyi lastauslaiturin kohdalle kirjaston takana. ”Paku paikoillaan”, hän ilmoitti.

”Avaamme juuri kuudetta vetolaatikkoa”, Denny sanoi.

Kun Jerry ja Markus nostivat pimeänäkölasinsa otsalle ja siirsivät otsalamppujaan lähemmäksi, Denny poisti kannen käsikirjoituksen päältä. Päällimmäisellä liuskalla luki *F. Scott Fitzgerald: Kultahattu*, alkuperäinen käsikirjoitus.

»Grisham osaa rakentaa romaanin.»

– THE NEW YORK TIMES

Nuori kirjailija Mercer Mann pestataan etsimään varastettuja, mittaamattoman arvokkaita käsikirjoituksia, joiden epäillään olevan Caminon lomasaaren kirjakauppiaan hallussa. Mercer saa pian

huomata, että harvinaisten kirjojen pimeillä markkinoilla liikkuu huimia summia – ja rahaa seuraa tunnetusti vaara.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-43080-4